

DOCUMENTA
28.8.2022, 12/5-2022
PRIMLJENO BROJ
PRILOGA

Poslovni broj: 3 K-Rz-5/2018-106

U IME REPUBLIKE HRVATSKE
PRESUDA

Županijski sud u Zagrebu, u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Tamare Pleše kao predsjednice vijeća, te Saše Lui i dr. sc. Olivera Mittermayera, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Inge Franke Šain, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv optuženog Rajka Aničića, zbog kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske ("Službeni list" SFRJ broj: 44/1976, 36/1977, 56/1977, 34/1984, 74/1987, 57/1989, 83/1989, 3/1990, 38/1990; "Narodne novine" br. 53/1991, 71/1991, 39/1992, 91/1992, 58/1993, 37/1994, 108/1995, 16/1996 – pročišćeni tekst, 28/1996 i 110/1997 – dalje u tekstu: OKZ RH), povodom optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu broj K-DO-199/12 od 02. svibnja 2017., uz izmjenu od 05. svibnja 2017. nakon održane rasprave, u nazočnosti zamjenice županijske državne odvjetnice u Bjelovaru Slobodanke Radulović i branitelja optuženog, odvjetnika Ante Nobila, a u odsutnosti optuženog Rajka Aničića, dana 16. ožujka 2022. objavio je, a dana 11. ožujka 2022.

presudio je

optuženi RAJKO ANIČIĆ, OIB: 17500350950, sina Save i Mileve, rođen 06. prosinca 1959. u Staroj Krivaji, Republika Hrvatska, s prebivalištem u Inđiji, Svetozara Miletića 22, Republika Srbija, državljanin Republike Hrvatske i Republike Srbije, SSS, strojobravar, nezaposlen, oženjen, otac dvoje djece, ostali podaci nepoznati

kriv je

što je:

- 1.) 12. prosinca 1991. godine, tijekom ratnih operacija vođenih protiv Republike Hrvatske na privremeno okupiranim područjima tadašnje općine Daruvar, kao pripadnik nelegalnih formacija Teritorijalne obrane SAO Zapadne Slavonije koje su djelovale na području tzv. „Srpske autonomne oblasti Zapadna Slavonija“ zajedno sa Carević Jovanom i Malivojević Kostom došao pred kuću Blažan Franje u Đulovcu, te kada je Jovan Carević pozvao ukućane da izađu,

a ovi to učinili, iz automatske puške ispalio rafal prema Blažan Franji i Nadi, te Blažan Milanu uslijed čega su ovi zadobili takove povrede da su odmah umrli, dok je tom prilikom ranjena u ruku Smiljčić Franka,

- d a k l e, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba ubijao civilno stanovništvo,

- pa je time počinio kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava – ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva – opisano i kažnjivo po članku 120. stavku 1. OKZ RH

te se na temelju članka 120. stavak 1. OKZ RH optuženi Rajko Aničić

o s u đ u j e

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU 10 (DESET) GODINA

Na temelju članka 45. OKZ RH optuženom Rajku Aničiću se u izrečenu kaznu zatvora uračunava vrijeme lišenja slobode te vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 22. ožujka 2017. do 06. lipnja 2017.

Na temelju članka 148. stavak 6. ZKP/08 u svezi članka 145. stavak 2. točke 1. do 6. ZKP/08 optuženi Rajko Aničić oslobađa se dužnosti snošenja troškova kaznenog postupka u cijelosti.

Na temelju članka 453. točka 3. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 152/08, 76/09, 80/11, 121/12, 143/12, 56/13, 145/13, 70/17 i 126/19 dalje u tekstu: ZKP/08)

optuženi RAJKO ANIČIĆ, OIB: 17500350950, sina Save i Mileve, rođen 06. prosinca 1959. u Staroj Krivaji, Republika Hrvatska, s prebivalištem u Inđiji, Svetozara Miletića 22, Republika Srbija, državljanin Republike Hrvatske i Republike Srbije, SSS, strojobravar, nezaposlen, oženjen, otac dvoje djece, ostali podaci nepoznati

OSLOBAĐA SE OD OPTUŽBE

da bi:

- 2.) u vremenskom razdoblju od mjeseca kolovoza do prosinca 1991. godine tijekom ratnih operacija vođenih protiv Republike Hrvatske na privremeno okupiranim područjima tadašnje općine Daruvar, kao dopredsjednik Srpske demokratske stranke za mjesto Đulovac i pripadnik nelegalnih formacija Teritorijalne obrane i Milicije SAO Zapadne Slavonije koje su preuzele vlast na tom području u okviru tzv. „Srpske autonomne oblasti Zapadna Slavonija“ te sudjelovao u organima te ,zajedno sa AMIDŽIĆ LJUBANOM kao predsjednikom Izvršnog vijeća Skupštine općine Daruvar, BOSANAC

ŽELJKOM kao predsjednikom SDS u Velikim Bastajima i organizatorom oružane pobune, CAREVIĆ JOVANOM kao predsjednikom SDS za mjesto Đulovac – tada Miokovićevo i organizatorom oružane pobune, GATARIĆ VLADOM kao zamjenikom komandira čete oružanih formacija u Batinjanima i organizatorom oružane pobune, LEGEN TOMOM kao komandantom II bataljuna teritorijalne obrane „SAO Zapadna Slavonija“ i organizatorom oružane pobune, MALIVOJEVIĆ KOSTOM kao organizatorom oružane pobune u mjestu Đulovac – tada Miokovićevo, MIRKAJLOVIĆ MILANOM organizatorom i aktivni učesnikom oružane pobune u mjestu Đulovac, ŠARČEVIĆ MILANOM članom štaba „SAO Zapadne Slavonije“, ŽARKOVIĆ DMITAROM pomoćnikom komandanta za pozadinu, izdavao naredbe ili osobno provodio, a ostali okrivljenici te druge neidentificirane osobe provodili svakodnevna policijska i vojna privođenja, zatvaranja i batinanja civila, držali civile kao taoce, odvodili ih u zatvor u Đulovac – tada Miokovićevo gdje su ih zlostavljali nanoseći im lake i teške tjelesne povrede te ranjavali ili ubijali hladnim i vatrenim oružjem civilno stanovništvo i uništavali im imovinu, iako za to nije bilo nikakvog vojnog opravdanja, a što je sve protivno odredbama čl. 3 st. 1 toč. a III Ženevske konvencije o zaštiti ratnih zarobljenika od 12. kolovoza 1949 god., čl. 3 st. 1 toč. a IV Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12. kolovoza 1949 god. čl. 4 st. 2 toč. a, Dopunskog protokola ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949 god. o zaštiti žrtava nemeđunarodnih sukoba od 8. lipnja 1977 god. (II Protokol), čl. 75, 86 i 87 Dopunskog protokola ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949 god. za zaštitu žrtava međunarodnih sukoba od 8. lipnja 1977 god. (I Protokol), tako da su u skladu sa izdanim naredbama u okviru zajedničkog plana djelovanja na ovom području zajedno sa drugim neidentificiranim osobama pripadnicima Teritorijalne obrane i Milicije SAO zapadne Slavonije:

- I. a) 27. rujna 1991. godine grupa naoružanih terorista u Koreničanima uhitila Paljević Vladu, Golub Ivana, Đerđi Ivana, i Tršek Pavla, odvela ih u zatvor u Đulovac, odakle su bili slani na prinudni rad da bi potom bili lišeni života jer se iza toga nisu vratili kućama ili bilo gdje drugdje pojavili,
- b) 1. studenog 1991. godine u Velikom Miletincu grupa naoružanih terorista odvela od kuće Gelenčir Stjepana i lišila ga života jer se poslije toga nije vratio kući ili se bilo gdje drugdje pojavio,
- c) 19. studenog 1991. godine u Vukovlju grupa naoružanih terorista ispred kuće Novaković Mije iz vatrene oružja ustrijelila Novaković Miju, Novaković Ivku i Kopriva Šteficu,
- č) točno neutvrđenog dana koncem studenog mjeseca 1991. godine u Koreničanima grupa naoružanih terorista iz vatrene oružja usmrtila Fabijanec Ivku i Milenka,
- ć) 12. prosinca 1991. godine u Miokovićevo grupa naoružanih terorista iz vatrene oružja usmrtila Bijelić Jakova i Anđu, Prša Jagu i Sautner Alfreda i Anu te Asak Jelku i Bosanac Nikolu i Smilčić Ankicu,
- d) 14. prosinca 1991. godine u Dobroj Kući grupa naoružanih terorista iz

vatrenog oružja usmrtila Paripović Miru i Bogdanović Savku,

dž) tokom rujna i listopada mjeseca 1991. g. u Vukoviju točno neidentificirane osobe pripadnici oružanih srpsko-terorističkih formacija zapalili štagalj i štalu uz kuću br. 12 te oduzeli traktor vlasništvo Kopriva Josipa, eksplozijom oštetili kuću br. 22 te zapalili štagalj i štalu uz tu kuću vlasništvo Jergović Zdravka, zapalili kuću , štagalj i štalu Novaković Stoje, te štagalj i štalu br. 32 vlasništvo Plicko Nade,

II Postupajući u skladu sa dobivenim naredbama i ovlastima od nosioca vojne i civilne vlasti, te prema zajednički razrađenom planu:

MIRKAJLOVIĆ MILAN, KEZELE VLADIMIR, ŠOPALOVIĆ MILAN, ŽESTIĆ MILORAD i KOSANOVIĆ NEDJELJKO

a) nakon što su neidentificirane osobe koncem rujna 1991. godine uhitile i u zatvor u Đulovcu predvele Budimlija Boška, ovoga vezivali za stablo i tukli različitim predmetima, prijetili mu da će mu uhititi članove porodice, da bi nakon 35 dana bio razmijenjen za druge osobe,

MALIVOJEVIĆ KOSTA, KEZELE VLADIMIR,

b) 18. kolovoza 1991. godine uhitili Smiljčić Antu i Ankicu, doveli u zatvor u Đulovac, gdje su Malivojević Kosta i Kezele Vladimir zlostavljali Smiljčić Antu prijeteci mu vatrom i stavljajući mu pištolj u usta, te nož pod vrat,

KEZELE VLADIMIR

c) nakon što je koncem kolovoza 1991. godine Bodiš Ivan uhićen i odveden u zatvor u Đulovac gdje ga je prilikom ispitivanja okrivljeni Kezele Vladimir tukao komadom drveta da bi 2. 10. 1991. godine bio razmijenjen za drugu osobu,

ŽESTIĆ MILORAD

č). u toku rujna mjeseca 1991. godine uhitio u Đulovcu Ilovača Antun i sproveo ga u zatvor u Đulovcu gdje je bio vezan, svakodnevno tučen različitim predmetima uslijed čega je zadobio i tjelesne povrede,

MALIVOJEVIĆ KOSTA

ć). nakon što su neidentificirane osobe 22. rujna 1991. godine u Gornjim Cjepidlakama uhitile Halausek Ivana, Jovanku i Davora i odvele ih u zatvor u Đulovcu, Halausek Ivanu nalagao da liježe na pod i onda mu kraj glave pucao iz naprave za ubijanje stoke, gdje je Halusek Ivan zadržan do 3. 11. 1991. godine,

KEZELE VLADIMIR, REKIĆ MILAN i REKIĆ STEVO

d). 23. rujna 1991. godine sa grupom neidentificiranih osoba opkolili kuću Geler Ivana u Velikom Miletincu, te kuće Matijević Pere i Mirka, otvorili vatru iz

automatskog oružja, kojom prilikom su ubijeni Geler Ivica, Matijević Pero i Perišić Marica, da bi potom Geler Ivana i Slavicu uhitili i odveli u zatvor u Miokovićevo gdje je Geler Ivan zadržan 5 dana, tučen predmetima, gažen, čupani su mu zubi i rezana koža po rukama,

CRNOBRNJA DARKO

dž). 7. studenog 1991. godine sa još nekoliko neidentificiranih naoružanih osoba u Bastajskim Brđanima zaustavili na cesti Rakas Zlatka i Mužar Mirka te potonjeg udarali kundacima puške i ispalili prema njemu rafal iz automatske puške te ga ranili u lijevu nogu,

CAREVIĆ JOVAN, MALIVOJEVIĆ KOSTA i ŽARKOVIĆ RANKO

đ). 14. listopada 1991. godine u Daruvarskim Mlinovima Žarković Ranko i Bogdanović Borislav uhitili Kolaček Josipa i odveli ga u zatvor u Đulovcu, gdje su ga Carević Jovan i Malivojević Kosta više puta tukli pendrekom, trožilnim kablovima i maltretirali na drugi način,

ŠOPALOVIĆ MILAN i 16. ŽESTIĆ MILORAD

f). 15. rujna 1991. godine u Đulovcu uhitili Kolar Ivan, Tutić Antu i , odveli ih u zatvor u Đulovcu gdje je Šopalović Milan u više navrata tukao Tutić Antu različitim predmetima tako da mu je slomio dva rebra,

CAREVIĆ JOVAN, KEZELE VLADIMIR

g). 10. rujna 1991. godine u Jasenašu uhitili Solar Stevan i Cvikić Jovan odveli ih u zatvor u Miokovićevo gdje su ih Carević Jovan i Kezele Vlado više dana svakodnevno tukli pendrecima, trožilnim kablom i kundacima puške,

CAREVIĆ JOVAN

h). 7. rujna 1991. godine sa grupom neidentificiranih naoružanih osoba u Đulovcu u kući Žmegač Franje sjekirom i nožem zadali ovome povrede u vidu prijeloma nosnih kostiju i lica, donje vilice, te presijecanja vratnih velikih krvnih žila zbog čega je odmah umro, da bi nakon toga zapalili njegovu kuću,

CAREVIĆ JOVAN, MALIVOJEVIĆ KOSTA i MIRKAJLOVIĆ MILAN

i). 18. kolovoza 1991. godine u Đulovcu uhitili Zebić Mirka Blažević Đuru i Kesarica Ivana, odveli ih u zatvor u Bučju, gdje su lišeni života jer se kasnije nisu vratili kućama niti na bilo koji način javljali,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava u vrijeme oružanog sukoba naređivao da se izvrši napad na civilno stanovništvo i pojedine civilne osobe kojeg je posljedica smrt, teška tjelesna ozljeda ili narušavanja zdravlja, da se civilno stanovništvo ubija, muči ili da se prema njemu nečovječno postupa, protuzakonito da se zatvara, uzimaju taoci, te protuzakonito uništava u velikim razmjerima imovina a što nije opravdano vojnim potrebama,

pa da bi time počinio krivično djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva opisano i kažnjivo čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (Narodne novine br. 53/91, 39/92, 91/92, 31/93 – pročišćeni tekst, 35/93 - ispravak, 108/95, 16/96 – pročišćeni tekst i 28/96 – dalje u tekstu OKZ RH)

Na temelju članka 149. stavak 1. ZKP/08 u odnosu na oslobađajući dio presude troškovi kaznenog postupka padaju na teret proračunskih sredstava.

Obrazloženje

1. Uvodno citiranom optužnicom Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu stavljeno je na teret optuženom Rajku Aničiću počinjenje kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. OKZRH.

2. Obzirom se optuženom Rajku Aničiću sudilo u odsutnosti, smatra se da isti poriče osnovanost optužnice te se ne smatra krivim.

3. Kazneni zakon (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18 i 126/19 u daljnjem tekstu: KZ/11) koji je na snazi u vrijeme donošenja ove presude je člankom 3. propisao da se prema počinitelju primjenjuje zakon koji je bio na snazi u vrijeme kada je kazneno djelo počinjeno. Ako se Kazneni zakon nakon počinjenja, a prije donošenja pravomoćne presude, izmijeni jednom ili više puta, primjenjivat će se zakon koji je najblaži za počinitelja. Također je propisano da je, u slučaju izmjene zakona, sud dužan ispitati postoji li pravni kontinuitet, tako da činjenično stanje podvede pod biće odgovarajućeg kaznenog djela iz novog zakona, pa ako utvrdi da postoji, primjenjivat će zakon koji je blaži za počinitelja.

3.1. Iz činjeničnog opisa optužnice proizlazi da se inkriminirani događaj zbio u periodu od kolovoza do prosinca 1991. godine kada je na snazi bio Osnovni krivični zakon RH koji za krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavak 1. OKZ RH propisuje kaznu zatvora od najmanje 5 (pet) godina ili kaznu zatvora od 20 (dvadeset) godina.

3.2. Stupanjem na snagu Kaznenog zakona (NN 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01, 111/03, 190/03, Odluka Ustavnog suda RH 105/04, NN 84/05, 71/06, 110/07, 152/08 i 57/11 u daljnjem tekstu KZ/97) u Glavi XIII. koja se odnosi na kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom u članku 158. propisano je kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog pučanstva, koji po svom sadržaju odgovara odredbi članka 120. OKZ RH, zakoje je propisana kazna zatvora najmanje 5 (pet) godina ili kazna dugotrajnog zatvora.

3.3. Kazneni zakon izmijenio se i nakon toga (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18 i 126/19 – u daljnjem tekstu KZ/11) te je u Glavi IX., kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva člankom 91. propisano kazneno djelo ratnog zločina koji po svom sadržaju odgovara sadržaju krivičnog djela iz članka 120. stavak 1. OKZ RH Stavkom 1. članka 91. KZ/11 propisana je kazna zatvora od

najmanje 5 (pet) godina ili kazna dugotrajnog zatvora, a člankom 92. kazna zatvora od najmanje 3 (tri) godine. Dugotrajni zatvor propisan je odredbom članka 46. KZ/11 u trajanju od 20 do 40 godina a kazna zatvora je propisana odredbom članka 44. KZ/11 u trajanju tri mjeseca do dvadeset godina.

3.4. S obzirom na to, sud je, utvrdio da pravni kontinuitet postoji te da su odredbe OKZ RH blaže za počinitelja u ovom kaznenom postupku te je sud iste i primijenio.

4. Tijekom provedenog dokaznog postupka ispitani su svjedoci Davor Stracaboško (str. 422-424), Marija Delač Otković (str. 424), Franjo Furjan (str. 437-438), Nikola Bosanac (str. 438-440), Boris Bosanac (str. 465-466), Darko Radanović (str. 486-487), Anđelko Blažan (str. 487-488), Ivica Smiljčić (sr. 488-489) i Jadranko Smiljčić (str. 495-496).

4.1. Nadalje, na temelju članka 431. stavak 1. točka 2. ZKP/08 pročitani su zapisnici o ispitivanju svjedoka Ante Tutića (str. 405), Josipa Kolačeka (str. 389-390), Ivana Geler od (str. 410), Slavice Geler (str. 393-394), Ivana Haluseka (str. 398-399), Ivana Kolara od (str. 406), Antuna Ilovače (str. 401-402, 409), Kristijana Marttelo (str. 408), Josipa Mandla (str. 397), Stoje Novaković (str. 391), Mirka Hubera (str. 383), Jovana Rekića (str. 381), Josipa Prugovečkog (str. 387) i Franke Smiljčić (str. 382) obzirom su navedeni svjedoci u međuvremenu preminuli.

4.2. Na temelju čl. 431. stavak 1. točka 6. ZKP/08, uz suglasnost stranaka pročitani su iskazi svjedoka Jovana Cvikića (str. 407), Ivana Bodiša (str. 385), Damira Tršeka (str. 388), Ante Smiljčić (str. 395-396), Ankice Pleša rođ. Smiljčić (str. 400), Boška Drljića (str. 384), Josipa Oto (str. 386), Mirka Smiljčić (str. 392), Boška Budimlije (str. 403-404) te izjava svjedoka Mladena Kulića iz studenog 2007., uzeta u skladu s Pravilom 89 (F) pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjenja na teritoriju bivše Jugoslavije od 1991. (str. 345-360)

4.3. Pročitani su i razgledani materijalni dokazi u spisu i to: Ratni bilten I, Zapadna Slavonija, oktobar 1991. (str. 361-368), Ratni bilten II Zapadna Slavonija, oktobar 1991. (str. 369-376), zapovijed štaba TO zapadna Slavonija od 20.11.1991. (str. 330), spisak članova štaba i komande bataljona TO Opštine Podravska Slatina (str. 331-337), naredba štaba TO Zapadna Slavonija o formiranju specijalne jedinice milicije za posebne namijene od 02.09.1991.(str. 338), izvještaj štaba TO Zapadne Slavonije od 16.10.1991. (str. 339-341), naredba područnog štaba TO Daruvar od 14.10.1991.(str. 342), izvještaj o brojnom stanju jedinice TO Slavonska Požega od 06.12.1991. (str. 343), zahtjev štaba TO zapadna Slavonija Komandi 5. korupsa JNA za popunu namirnica od 07.12.1991. (str. 344), Zapisnik o uviđaju od 16. prosinca 1991. (str. 308-310), Zapisnici o obdukciji od 16. prosinca 1991. (str.311-326), podaci o zatečenom stanju po oslobođenju sela Miokovićevo i Katinac (str.328-329), dokumentacija uviđaja (str.267-271, 274-307) i dokumentacija „Događaji Miokovićevo (Đulovac) 12.12.1991. (str. 327).

5. Na temelju tako provedenog dokaznog postupka, analizirajući i cijeneći svaki provedeni dokaz zasebno i dovođenjem u međusobnu vezu, ovaj sud je našao dokazanim da je optuženi Rajko Aničić počinio kazneno djelo opisano pod točkom II/e optužnice (točka 1. izreke ove presude), kojom ga se tereti za učin kaznenog

djela po individualnoj odgovornosti te je za isto proglašen krivim, a sa druge strane ovaj sud nije našao nedvojbeno i izvan svake sumnje utvrđenim i dokazanim da bi optuženi Rajko Aničić počinio preostala kaznena djela, a koja je prema optužnici počinio prema zapovjednoj odgovornosti (točka 2. izreke ove presude) te je za navedeno oslobođen od optužbe.

6. Naime, uvodno citiranom optužnicom optuženom Rajku Aničiću stavljeno je na teret da je u periodu od kolovoza do prosinca 1991. godine, tijekom ratnih operacija vođenih protiv Republike Hrvatske, na privremeno okupiranim područjima tadašnje općine Daruvar, bio dopredsjednik Srpske demokratske stranke za mjesto Đulovac i pripadnik nelegalnih formacija Teritorijalne obrane i Milicije SAO Zapadne Slavonije koje su preuzele vlast na tom području u okviru tzv. „Srpske autonomne oblasti Zapadna Slavonija“, kao i da je „sudjelovao u organima“ te da je kao takav, izdavao naredbe ili osobno provodio svakodnevna policijska i vojna privođenja, zatvaranja i batinanja civila koji su držani kao taoci, te odvođeni u zatvor u Đulovac – tada Miokovićevo, gdje su zlostavljani te su im nanošene lake i teške tjelesne povrede, ranjavani su ili ubijani hladnim i vatrenim oružjem te im je uništavana imovina, iako za to nije bilo nikakvog vojnog opravdanja, kao i da je osobno, zajedno s Carević Jovanom i Malivojević Kostom sudjelovao u ubojstvu članova obitelji Blažan te ranjavanju Franke Smiljić, a što je sve protivno odredbama čl. 3 st. 1 toč a III Ženevske konvencije o zaštiti ratnih zarobljenika od 12. kolovoza 1949 god. , čl. 3 st. 1 toč. a IV Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12. kolovoza 1949 god. čl. 4 st. 2 toč. a, Dopunskog protokola ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949 god. o zaštiti žrtava nemeđunarodnih sukoba od 8. lipnja 1977 god. (II Protokol), čl. 75, 86 i 87 Dopunskog protokola ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949 god. za zaštitu žrtava međunarodnih sukoba od 8. lipnja 1977 god. (I Protokol).

7. Tijekom provedenog dokaznog postupka nedvojbeno je utvrđeno da je optuženi Rajko Aničić doista pripadao nelegalnim formacijama Teritorijalne obrane SAO Krajina, međutim istodobno niti jednim izvedenim dokazom nije utvrđeno da bi isti, kako se to navodi u optužnici, „sudjelovao u organima“, tj. nije utvrđena njegova pripadnost vojno civilnim strukturama vlasti, pa samim time niti njegova zapovjedna odgovornost, to jest njegova zapovjedna moć. Tako iz dokumentacije u spisu (list 330-344), a također i iz iskaza svjedoka Mladena Kulića, nedvojbeno proizlazi da je na području SAO Zapadna Slavonija vrhovno političko tijelo bila Skupština koja je, kao svoj izvršni organ, birala Vladu SAO Zapadne Slavonije i Glavni štab TO Zapadne Slavonije, kao tijelo nadređeno svim vojnim i policijskim strukturama.

7.1. O navedenom iskazivao je i svjedok Mladen Kulić koji je naveo kako je, kada je stvorena SAO Zapadna Slavonija, izabrana i Skupština te njen predsjednik kao i Vlada. Općinski štabovi bili su osnivani pri svakoj općini, gdje su bili odgovorni Glavnom štabu Teritorijalne obrane zapadna Slavonija.

7.2. Nadalje spisu prileži i Naredba štaba Teritorijalne obrane SAO Zapadna Slavonija od 02. rujna 1991. o formiranju specijalne jedinice milicije za posebne namjene za područje Zapadne Slavonije, iz koje je također vidljivo da je i unutar istih postojala jasno definirana hijerarhijska struktura. Niti u jednom od navedenih dokumenata ne spominje se optuženi Rajko Aničić kao osoba koja bi na bilo koji način sudjelovala u zapovijednom lancu te u istom imala bilo kakvu ulogu.

7.3. Pritom nije sporno da je optuženi Rajko Aničić, kao što je to već i prethodno navedeno, bio pripadnik nelegalnih formacija Teritorijalne obrane, no kao običan vojnik, kao što to u svojim iskazima navode i svjedoci Davor Stracaboško, Franjo Furjan, Nikola Bosanac, Boris Bosanac, Marija Delač Otković i Darko Radanović.

7.4. Tako iz iskaza svjedoka Franje Furijana proizlazi kako su Rajko Aničić i njegova obitelj bili njegovi prvi susjedi u Đulovcu, a poznato mu je da je tijekom rata optuženi Rajko Aničić bio na srpskoj strani, obzirom je isti bio pravoslavac, "a svi pravoslavci bili su mobilizirani od strane srpske pobune", pa je tako mobiliziran i Rajko Aničić, pri čemu ovaj svjedok dodaje kako je glavni u organizaciji srpske strane u mjestu Đulovac bio Jovan Carević, koji je i naredio da svi Srbi iz Đulovca moraju otići.

7.5. I svjedok Nikola Bosanac navodi kako mu je poznato da je, kada je započela „srpska pobuna“, optuženi Rajko Aničić znao u Đulovcu držati stražu, kao što je i on sam ponekad bio na straži u svom selu Katinac, a objašnjava kako su svi oni na to bili na neki način prisiljeni, to jest bili su mobilizirani od pripadnika SDS-a, tj. "krajinske milicije", a "to je sve isto, jer je jednima i drugima upravljao Jovan Carević", pri čemu ističe kako mobilizaciju nisu mogli odbiti, jer bi ih "stavili u zatvor" koji je za Srbe bio u motelu, a za Hrvate u veterinarskoj stanici. Dodaje kako je Jovan Carević svima njima, kako onima iz Đulovca, tako i onima iz Katinca, bio zapovjednik. Ovaj svjedok, na upit je li optuženi Rajko Aničić imao bilo kakvu zapovjednu ulogu u vojnom smislu, decidirano navodi kako takvu ulogu optuženi Rajko Aničić nije imao, a niti ima saznanja o tome da bi optuženi Rajko Aničić imao bilo kakvu ulogu u SDS-u. Pri tom dodaje kako je, na samom početku pobune, bilo postrojavanje pobunjeničke vojske, i to jednom u Katinca, a jednom u Đulovcu, pa je i tada ispred vojske stajao samo Jovan Carević, kao onaj koji je pobunjeničku vojsku postrojavao. Dodaje kako se Jovan Carević sam nametnuo kao vođa te je, od trenutka kada je postao komandant, te kada ih je prvi puta postrojio, pa nadalje izdavao naredbe i određivao tko će i gdje biti na straži.

7.6. Svjedok Davor Stracaboško naveo je kako je i njega, obzirom je iz miješanog braka, to jest otac mu je Hrvat, a majka mu je Srkinja, upravo Jovan Carević mobilizirao, te ga je prisilio da stražari. Opisuje kako ga je Jovan Carević rasporedio kod jedne privatne vikendice, i tu je u nekoliko navrata vidio i optuženog Rajka Aničića na straži, a kasnije ga je također viđao i po selu, međutim Rajko Aničić mu nikada nije izdavao nikakve zapovijedi, niti mu je poznato da bi u selu Đulovac Rajko Aničić imao bilo kakvu posebnu ulogu i položaj, a zna da je isti bio vozač tenka.

7.7. I svjedokinja Marija Delač Otković navela je kako su "zločinci Đulovca" bili Jovan Carević i Kosta Malivojević, koji su mobilizirali sve Srbe, pa je tako i optuženi Rajko Aničić morao ići „kamo su oni rekli“.

7.8. Svjedok Boris Bosanac je, iskazujući o ulozi optuženog Rajka Aničića u vrijeme ratnih zbivanja, iskazao kako on, od 22. kolovoza 1991., nije bio u Đulovcu, nego u Daruvaru, tako da nema neposrednih saznanja o onome što se u Đulovcu događalo, no dodaje kako su do Daruvara dolazile priče, pa je tako čuo da je glavni bio Jovan Carević, a za optuženog Rajka Aničića je čuo da mu je bio „kao pomoćnik“, pri čemu ističe da su to sve bile „priče i pričice“ te dodaje da, u stvari, nije utvrđeno da je Rajko Aničić doista bio pomoćnik Careviću, a osobe koje su pričale te priče više nisu žive.

7.9. Također, svjedok Darko Radanović o ulozi optuženog Rajka Aničića, za vrijeme ratnih zbivanja, navodi kako je optuženi Rajko Ančić u stvari bio "potrčko" Jovana Carevića, pri čemu objašnjava da je isti stalno hodao za njim, zajedno su dolazili kod njega u krčmu i zajedno bi odlazili, međutim ističe kako nikada nije vidio optuženog Rajka Ančića u uniformi, niti je ikada čuo da bi on sudjelovao u bilo kakvim vojnim akcijama, kao niti da bi imao bilo kakvu zapovjednu ulogu u selu, bilo u okviru civilne ili vojne vlasti, ističući kako su glavni u selu, po tom pitanju, bili Jovan Carević te osoba iz Daruvara kojoj se ne sjeća imena. Dodaje da je i optuženi Rajko Ančić sudjelovao u seoskim stražama, jer je za sve postojala obveza, i u suprotnom, ako bi odbili, bili bi zatvarani i maltretirani, pri čemu su obvezu držanja straže dobili upravo od Jovana Carevića i spomenute osobe iz Daruvara, a Jovan Carević ih je i raspoređivao po seoskim stražama.

8. Iskaz svjedoka Mladena Kulića sud je prihvatio, obzirom je isti iskazivao o ustroju vlasti na području SAO Zapadna Slavonija te je takav njegov iskaz u skladu s materijalnim dokazima u spisu, a dok je iskaze svjedoka Franje Furijana, Nikole Bosanca, Borisa Bosanca, Darka Radanovića, Davora Stracaboška i Marije Delač Otković u dijelu u kojem oni iskazuju o svojim saznanjima o ulozi optuženog Rajka Aničića u ratnim zbivanjima te njegovom eventualnom sudjelovanju bilo u civilnim, bilo u vojnim strukturama vlasti te naposljetku o njegovoj eventualnoj zapovjednoj ulozi, kao i o ulozi Jovana Carevića, sud u potpunosti prihvatio, obzirom su njihovi iskazi međusobno suglasni te svi ovi svjedoci navode kako optuženi Rajko Ančić, nije imao nikakvu ulogu u vojno civilnim strukturama vlasti, niti je ikome izdavao bilo kakve naredbe, nego je, kao i mnogi drugi, bio mobiliziran, te je kao takav, tj. kao "običan vojnik" bio pripadnik nelegalnih formacija Teritorijalne obrane te je bio raspoređivan na seoske straže, a dok također svi navedeni svjedoci upravo Jovana Carevića navode kao osobu koja je bila glavni organizator pobune te glavni zapovjednik i osoba koja je postrojavala pobunjeničku vojsku, provodila mobilizaciju, izdavala naredbe te određivala tko će i gdje biti na straži.

9. Nadalje, tijekom provedenog dokaznog postupka nije bilo sporno da je u mjestu Miokovićevo, danas Đulovac bio oformljen zatvor u koji su dovođeni neosnovano uhićeni civili s područja Miokovićevo. Ova okolnost je utvrđena upravo iskazima brojnih svjedoka koji su boravili u navedenom zatvoru, međutim i ovdje je potrebno istaknuti kako niti jedan od ispitanih svjedoka ne spominje optuženog Rajka Aničića kao osobu koja bi osobno dovođila civile u zatvor u Đulovac, koja bi provodila zlostavljanja te ubijanja civila te koja bi izdavala naredbe drugim osobama da privode, zatvaraju i batinaju civile, drže ih kao taoce, zlostavljaju ih te im nanose ozljede, ranjavaju ih i ubijaju.

9.1. Tako svjedok Ivan Geler, koji je bio zarobljen u zatvoru u Đulovcu navodi kako je tamo proveo mjesec dana, kroz koji period nije dobio ništa za jesti niti piti, svaku noć su ga dolazili tući te su mu kombinirkama čupali zube, gazili po njemu, vješali ga te ga rezali nožem po rukama. Upitan tko ga je uhapsio, ovaj svjedok navodi kako je bilo jako puno ljudi koji su opkolili njegovu kuću, kao i susjedne kuće, a sjeća se da je vidio Rekić Miću, Rekić Milana i Rekić Stevu, dok u samom zatvoru nije nikoga mogao prepoznati, jer je bio mrak.

9.2. Svjedok Ante Tutić naveo je kako je živio u Đulovcu te se sjeća kako su po njega u kuću došla šestorica pripadnika milicije SAO Krajine, a sve te osobe on je poznavao, obzirom su s područja gdje je i on živio te su mnogi i radili s njim. Opisuje kako je odveden u veterinarsku stanicu u Đulovcu, gdje je oformljen zatvor te gdje je učestalo fizički i psihički maltretiran, pri čemu su se posebno isticale osobe po prezimenima Kezele, Žestić, Šopalović, Mirkajlović, Kosanović, Đukić, Plavšić i Malivojević. Naposljetku dodaje kako se uspio spasiti na način da je razmijenjen za sestru tzv. vojvode Carević Jovana, Simić Jovanku i njenog supruga, kao i brata Carević Jovana, Carević Mitra.

9.3. Iz iskaza svjedoka Josipa Kolačeka proizlazi kako su ga Bogdanović Borislav i Žarković Ranko odvezli u Miokovićevo (sada Đulovac), u veterinarsku stanicu, tj. zatvor, gdje je bio zatvoren punih dvanaest dana, tijekom kojih je svakodnevno ispitivan te tučen, pri čemu opisuje kako ga je pendrekom po cijelom tijelu tukao Kosta Malivojević, a dok ga je Carević Jovan tukao trožilnim kablom. Dodaje kako su ga nogama i kundacima pušaka tukli i ostali, no ne sjeća se tko ga je sve tukao, niti je sve te osobe poznavao.

9.4. Svjedokinja Slavica Geler opisala je kako su 23. rujna 1991. došla tri kombija puna vojske, Srba, koji su opkolili njihovu kuću, kao i kuće njihovih susjeda, pa su na njihove kuće „otvorili vatru”. Iskazujući o osobama koje je prepoznala, ova svjedokinja također ne spominje optuženog Rajka Aničića, a nadalje iskazuje kako su ona i suprug odvedeni na ispitivanje u Brđane, gdje su ih ispitivali te tukli i mučili, dodajući kako osobe koje su to činile ne poznaje.

9.5. I svjedok Mandl Josip iskazao je kako su ga 07. studenog 1991. iz njegove kuće kombijem odvezle dvije osobe koje on ne poznaje, a koje su bile obučene u uniformu sa oznakama SAO Krajine, pri čemu je jedan preko glave imao čarapu. Dodaje da je odvezen u zatvor u Đulovcu, koji je bio oformljen u veterinarskoj stanici, gdje je proveo oko sedam dana, a ispitivala ga je osoba po imenu Veljko, čije prezime mu nije poznato. Dodaje kako ga je kasnije ispitivao i Vlado Kezele nakon čega je pušten.

9.6. Svjedok Ivan Halusek također je naveo kako je odvezen iz svoje kuće, od strane trojice naoružanih ljudi u uniformama, sa oznakama SAO Krajine, te je odvezen u veterinarsku stanicu u Đulovcu. Također navodi kako je tijekom ispitivanja maltretiran, a kao osobu koje se sjeća da je maltretirala kako njega tako i ostale zatvorenike spominje Kostu Malivojevića i Peru Poznića.

9.7. Nadalje, svjedok Ivan Bodiš iskazao je da je u drugoj polovini kolovoza 1991. uhićen u trgovini i odveden na ispitivanje o tome je li član HDZ-a i ima li radio stanicu, nakon čega je odveden u veterinarsku stanicu, gdje je u više navrata ispitivan, a sjeća se da ga je Vladimir Kezele u nekoliko navrata udarao drvetom te se također sjeća da je na ispitivanju vidio i Boška Budimlju koji je bio sav plav od udaraca.

9.8. Svjedok Boško Budimlja u svom iskazu je opisivao na koji način je postupano prema njemu u veterinarskoj stanici u Đulovcu, pri čemu niti u jednom trenutku nije spomenuo da bi tamo vidio optuženog Rajka Aničića, kao i da bi optuženi Rajko Aničić bio osoba koja bi ga ispitivala, maltretirala ili naređivala drugima da to čine.

9.9. Svjedok Antun Ilovača iskazao je da je u rujnu 1991. po Miloradu Žestiću i još jednoj osobi, odveden u stanicu milicije. Dodaje kako je tamo ispitivan po Krsti Žarkoviću, a također opisuje da su ga svaku večer tukli tako da je zadobio ozljede rebra i glave.

9.10. Naposljetku, u svojim iskazima niti svjedoci Ivan John Kolar i Jovan Cvikić ne spominju ni u kojem kontekstu optuženog Rajka Aničića, pri čemu svjedok Ivan John Kolar navodi kako ga je tukao sin Poznić Pere, a dok svjedok Cvikić Jovan navodi da su ga u zatvoru u Đulovcu tukli Milaković Željko, Carević Jovan, Kezele Vlado, Ogrizović Milan i Malivojević Kosta.

10. Osim što je sud iskaze svjedoka Ivana Gelera, Ante Tutića, Josipa Kolačeka, Slavice Geler, Josipa Mandla, Ivana Haluseka, Ivana Bodiša, Boška Budimlije, Antuna Ilovače, Ivana Johna Kolara i Jovana Cvikića u potpunosti prihvatio, jer su isti iskazivali na temelju neposrednih saznanja o zbivanjima u zatvoru u Đulovcu, te su iskazivali međusobno suglasno, i nije bilo razloga za sumnju u vjerodostojnost njihovih iskaza, potrebno je istaknuti da svjedoci Josip Kolaček i Jovan Cvikić, između ostalih, spominju i Jovana Carevića kao osobu koja ih je u zatvoru u Đulovcu tukla, a dok svjedok Ante Tutić opisuje kako se uspio spasiti na način da je razmijenjen za sestru, brata i šogora Jovana Carevića, iz čega je također moguće zaključiti i o ulozi Jovana Carevića u funkcioniranju i upravljanju zatvorom u Đulovcu.

11. Osim što je optuženom Rajku Aničiću stavljeno na teret da je "izdavao naredbe ili osobno provodio" svakodnevna policijska i vojna privođenja civila u zatvor u Đulovcu te zlostavljanja i ubijanja istih, također je istom stavljeno na teret i da je naređivao ubijanje civilnog stanovništva kao i uništavanje njihove imovine, iako za to nije bilo nikakvog vojnog opravdanja, no međutim niti ovakvi navodi optužnice nisu utvrđeni izvedenim dokazima, a jer niti materijalni dokazi u spisu, kao niti iskazi ispitanih svjedoka ne ukazuju na kaznenu odgovornost optuženog Rajka Aničića za opisane radnje.

11.1. Tako svjedokinja Novaković Stoja navodi kako su joj, u kolovozu 1991., kada nije bila u Vukovlju, četnici zapalili kuću i štagalj, a ne zna tko je ovo učinio. Ovu okolnost u svom iskazu potvrdio je i svjedok Mirko Huber, koji je također ispričao i da su u Vukovlju tom prilikom ubijeni Novaković Mijo, Novaković Ivka i Kopriva Štefica, no nije mu poznato tko je to učinio. Dakle, niti ovi svjedoci u svojim iskazima ne spominju optuženog Rajka Aničića kao počinitelja, a njihove iskaze sud je prihvatio jer nije bilo razloga za sumnju u njihovu vjerodostojnost.

11.2. Iz Zapisnika o uviđaju od 16. prosinca 1991. sačinjenog u ime Okružnog suda u Bjelovaru povodom masakra nad civilnim stanovništvom u Miokovićevu, utvrđeno je da su zatečena tijela Sautner Alfreda, Sautner Ane, Bijelić Jakova, Bijelić Anđe, Prša Jage i Hosak Jelke, koji su svi, prema Zapisnicima o obdukciji od 16. prosinca 1991. umrli nasilnom smrću, a što proizlazi i iz fotodokumentacije.

12. Iz izloženih dosljednih i u bitnome suglasnih iskaza svjedoka, kojima je iz tog razloga sud poklonio vjeru, nedvojbeno je da je u Đulovcu oformljen zatvor u koji su dovođeni neosnovano uhićeni civili, koji su u istom bili svakodnevno podvrgnuti psihičkom i fizičkom zlostavljanju, a također je nedvojbeno utvrđeno da je na privremeno okupiranom teritoriju tadašnje općine Daruvar provođeno zlostavljanje te

ubijanje civilnog stanovništva, kao i uništavanje njihove imovine, iako za to nije bilo nikakvog vojnog opravdanja.

12.1. Takvo postupanje prema civilnom stanovništvu, za vrijeme oružanog sukoba koji je notorno tada na inkriminiranom području postojao, svakako predstavlja kršenje pravila međunarodnog prava i to odredaba članka 3. stavka 1. točke. a, III Ženevske konvencije o zaštiti ratnih zarobljenika od 12. kolovoza 1949. godine, članka 3 stavak 1 točke a IV Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12. kolovoza 1949 godine, članka 4. stavak 2. točka a, Dopunskog protokola Ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949 godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih sukoba od 8. lipnja 1977 godine (II Protokol), čl. 75, 86 i 87 Dopunskog protokola ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949. godine za zaštitu žrtava međunarodnih sukoba od 8. lipnja 1977. godine (I Protokol). Naime, udaranje nogama, rukama te raznim predmetima po tijelu, prijetnje smrću, čupanje zuba tzv. kombinirkama, rezanje nožem te drugo ponašanje koje opisuju svjedoci, predstavlja mučenje, okrutno i nečovječno postupanje, nasilje i zastrašivanje, nanošenje ozljeda tjelesnom integritetu, i to sve prema civilnim osobama.

12.2. Međutim, spornim se ukazalo pitanje je li optuženi Rajko Aničić imao *de iure* – formalnu i *de facto* – stvarnu zapovjednu ulogu, odnosno vlast i mogućnost utjecati na postupanje pripadnika teritorijalne obrane i milicije koji su poduzimali ranije opisane radnje prema civilima, i je li stoga doista mogao neosnovano zatvaranje i uhićivanje civila te njihovo fizičko i psihičko zlostavljanje spriječiti, odnosno je li i on osobno u opisanom postupanju sudjelovao.

12.3. Naime, zapovjedna odgovornosti uključuje odgovornost nadređenog, kako za činjenje, tako i za nečinjenje njegovih podređenih (garantna uloga). Iako u konkretnom slučaju, niti iz jednog izvedenog dokaza sud nije utvrdio da bi optuženi Rajko Aničić imao ulogu nadređenog prema bilo kome, tj. da bi isti imao bilo kakvu funkciju u vojno civilnim strukturama vlasti te da bi time bio odgovoran za kaznena djela svojih podređenih, čak i kada bi to bilo tako te kada bi optuženi Rajko Aničić imao ulogu nadređenog u hijerarhijskom odnosu nadređeni – podređeni, da bi isti bio odgovoran za kaznena djela svojih podređenih potrebno je i da je nadređeni znao ili je imao razloga znati da se podređeni sprema počinuti kaznena djela, ili da ih je počinio te da nadređeni nije poduzeo nužne i potrebne mjere da spriječi takva djela ili da kazni neposredne počinitelje. Međutim, kao što nije dokazana uloga „nadređenog“ za optuženog Rajka Aničića, tako također iz izvedenih dokaza, a posebice iz iskaza brojnih svjedoka, nije dokazano niti da bi optuženi Rajko Aničić bio prisutan te imao saznanja o činjenju kaznenih djela od strane drugih osoba, obzirom nitko od spomenutih svjedoka ne spominje optuženog Rajka Aničića niti kao odgovornu osobu koja bi izdavala bilo kakve zapovijedi, niti kao izvršitelja, nego svjedoci imenuju brojne druge osobe kao one koji su ih zatvarali te psihički i fizički maltretirali, a u vjerodostojnost iskaza ovih svjedoka sud nije imao razloga sumnjati.

12.4. Zaključno, a s obzirom na to da temeljem provedenih dokaza i pojedinačnog razmatranja svakog provedenog dokaza za sebe, tako i njihove sveobuhvatne međusobne analize, ovaj sud nije našao dokazanim da bi optuženi Rajko Aničić počinio kazneno djelo opisano pod točkom 2. izreke ove presude, isti je, na temelju odredbe članka 453. točka 3. ZKP/08., oslobođen od optužbe, a shodno tome te na temelju, u izreci presude, citirane zakonske odredbe riješeno je i da troškovi

kaznenog postupka, u odnosu na oslobađajući dio presude, padaju na teret proračunskih sredstava.

13. Nasuprot tome, ovaj sud je našao dokazanim da je optuženi Rajko Aničić, 12. prosinca 1991. godine, tijekom ratnih operacija vođenih protiv Republike Hrvatske na privremeno okupiranim područjima tadašnje općine Daruvar, kao pripadnik nelegalnih formacija Teritorijalne obrane SAO Zapadne Slavonije koje su djelovale na području tzv. „Srpske autonomne oblasti Zapadna Slavonija“ zajedno sa Carević Jovanom i Malivojević Kostom, došao pred kuću Blažan Franje u Đulovcu, te kada je Jovan Carević pozvao ukućane da izađu, a ovi to učinili, iz automatske puške ispalio rafal prema Blažan Franji i Nadi, te Blažan Milanu uslijed čega su ovi zadobili takve povrede da su odmah umrli, dok je tom prilikom ranjena u ruku Smiljčić Franka.

14. Naime, da je optuženi Rajko Aničić bio pripadnik nelegalnih formacija Teritorijalne obrane SAO Zapadne Slavonije koje su djelovale na području tzv. „Srpske autonomne oblasti Zapadna Slavonija“, kao što je to već ranije navedeno, proizlazi iz iskaza svjedoka Davora Stracaboško, Marije Delač Otković, Franje Furjan, Borisa Bosanac, Nikole Bosanac i Darka Radanovića.

14.1. Međutim, spornim pitanjem postavilo se pitanje je li isti, kao pripadnik nelegalnih formacija Teritorijalne obrane SAO Zapadne Slavonije koje su djelovale na području tzv. „Srpske autonomne oblasti Zapadna Slavonija“, 12. prosinca 1991. godine, tijekom ratnih operacija vođenih protiv Republike Hrvatske na privremeno okupiranim područjima tadašnje općine Daruvar, zajedno sa Carević Jovanom i Malivojević Kostom došao pred kuću Blažan Franje u Đulovcu te, suprotno citiranim normama međunarodnog prava, iz automatske puške ispalio rafal prema Blažan Franji i Nadi, te Blažan Milanu, uslijed čega su ovi zadobili takve povrede da su odmah umrli, dok je tom prilikom ranjena u ruku Smiljčić Franka.

15. Tijekom dokaznog postupka pročitan je zapisnik o iskazu svjedokinje Franke Smiljčić, obzirom je ista u međuvremenu preminula, a koja je iskazivala pred sucem istrage, te se radi o nekonfrontiranom iskazu. Ista je u svom iskazu navela kako su „glavni kolovođe“ u Đulovcu bili Carević Jovan, koji je bio glavni vojvoda, Aničić Rajko zvan Liška, Mirkajlović Milan i Kosta Malivojević. Dodaje da su svi oni bili dobro naoružani, pa je optuženog Rajka Aničića vidjela da je „čak vozio i tenk“. Vezano za ubojstvo njene sestre Blažan Nade, sestrihog supruga Blažan Franje te njihovog sina Blažan Milana, svjedokinja navodi kako se ona tom prilikom nalazila kod njih u kući. Opisuje da su automobilom došli Jovan Carević, Rajko Aničić i Kosta Malivojević te je Jovan Carević izašao iz automobila i zvaao njenu sestru te sestrihog supruga i njihovog sina, a kada su oni izašli na dvorište, opisuje kako je njena sestra Blažan Nada upitala Carević Jovana što da rade te da li da bježe, na što joj je Carević Jovan odgovorio da ne zna te se okrenuo u namjeri da pođe prema automobilu, u kojem trenutku je Rajko Aničić, koji je bio maskiran, počeo pucati prvo u njenu sestru, potom u šogora i na kraju u njihovog sina, iz automatske puške. Navodi kako je ona sve to promatrala s praga kuće te dodaje kako je tom prilikom i ona ranjena u ruku, no uspjela se sakriti u kupaonicu, a potom kada je pucnjava prestala sakrila se na tavan, nakon čega je u kupaonicu bačena bomba.

16. U odnosu na saznanja o ubojstvu članova obitelji Blažan, svjedokinja Marija Delač Otković navela je kako zna da su oni svi ubijeni u istom danu, kao i da su ih

ubili Jovan Carević i Kosta Malivojević, a na poseban upit u kakvim je odnosima s obitelji optuženog Rajka Aničića, navodi kako je dobra sa svima u selu, pa je tako dobra i sa njegovom obitelji, kao što je sa njima bila dobra i ranije, i ne može o njima ništa loše reći, no obzirom sada živi u Lipiku, sa njima više nije u kontaktu.

17. Iz iskaza svjedoka Franje Furjana utvrđeno je kako su optuženi Rajko Aničića i njegova obitelj bili njegovi prvi susjedi u Đulovcu, pa su za vrijeme rata otac, majka i baka optuženog Rajka Aničića boravili u njegovom podrumu, gdje se nalazilo ukupno 74 ljudi „i tu je bilo i Hrvata i Srba“. Iskazujući o ubojstvu članova obitelji Blažan, svjedok Franjo Furjan je naveo kako se njihova kuća nalazila iza njegove kuće te je čuo da se kod kuće obitelji Blažan dosta pucalo, no nije ništa vidio. Opisuje da su se supruga i on sakrili iza jednog zida, a on je kod sebe imao pištolj sa sedam metaka. Dodaje kako je vidio vozilo koje se zaustavilo ispred njegove kuće te je jedna osoba, koju je prepoznao kao Jovana Carevića, ostala u vozilu, a druga, koja je na sebi imala puno oružja, je krenula prema njegovoj kući, i to u pravcu podruma, no tada ga je pozvao Jovan Carević, pa se isti vratio u automobil gdje su kratko pričali i potom automobilom otišli. Za osobu koja je krenula prema njegovoj kući navodi kako je isti bio visok, imao je na glavi čarapu s prorezom u području očiju i tu osobu nije prepoznao, no Ankica Ferenčaković, koja je bila prva susjeda obitelji Blažan, te koja je u međuvremenu umrla, rekla je da se radi o osobi iz sela Gornje Cjepidlake. Pojašnjava kako je on visok oko 167-168 cm, optuženi Rajko Aničić njegove je visini, a moguće da je oko 2 cm viši od njega, dok je spomenuta maskirana visoka osoba bila sigurno „za glavu“ viša od njega te dodaje kako je upravo tu osobu i Jovana Carevića prethodno vidio kod kuće obitelji Blažan.

17.1. Također svjedok Franjo Furjan navodi kako je o zbivanjima u kući obitelji Blažan pričao i sa Frankom Smiljčić koja se, u vrijeme ubojstva članova obitelji Blažan, nalazila u njihovoj kući. Objašnjava kako je Franka Smiljčić bila sestra Nade Blažan, živjela je u Đulovcu, te je njena kuća bila stotinjak metara udaljena od kuće obitelji Aničić, pa je sve članove obitelji Aničić poznavala. Dodaje kako mu je Franka Smiljčić pričala da su toga dana „dvojica došli s autom“, ona je ostala u kući, a članovi obitelji Blažan sami su izašli iz kuće. Obje osobe koje su došle autom imale su na glavama čarape, pa ih stoga nije prepoznala, a također nije spominjala da bi prisutna bila i neka treća osoba. Također mu je ispričala kako je, kada je čula pucnjeve, pobjegla na tavan, no kako ju je jedan od dvije maskirane osobe primijetio, navela je kako je na kuću bačena bomba, međutim ona je uspjela pobjeći.

17.2. O svom sadašnjem odnosu sa obitelji optuženog Rajka Aničića svjedok Franjo Furjan navodi kako je od rata sa njima možda sveukupno dva puta bio u kontaktu obzirom su oni u međuvremenu prodali kuću, te se isto tako njegova supruga moguće dva puta čula sa suprugom Rajka Aničića, no međutim od tada je već prošlo mnogo vremena.

18. Svjedok Nikola Bosanac naveo kako u vrijeme ubojstava koja su se desila 12. prosinca 1991., on više nije bio u selu, obzirom je selo napustio 09. prosinca 1991., no ističe da je 12. prosinca 1991. stradao njegov kum koji je bio Srbin te kojeg su ubili „Beli orlovi“ koji su došli autobusom kako bi ubrzali zbjeg Srba, a također je ubijen i njegov susjed Nikola Bosanac. Dodaje da se on u Katinac vratio 1999. godine i tada mu je Blažević Reza, koja je u međuvremenu umrla, ispričala kako su pripadnici „Belih orlova“ došli kako bi ubili nju i njenog muža Branka, jer su oni bili

jedini Hrvati u selu, a također mu je pričala i da su tom prilikom ubili Nikolu Bosanca koji se skrivao, pa su mislili da je i on Hrvat i pucali su na njega, a kako mu nije imao tko pomoći, on je iskrvario i umro. U odnosu na Franku Smiljčić navodi da je ista bila neuračunljiva, „prolupala je u ratu“ te je išla po selu i za svakog je nešto pričala i dodavala, pa je tako za njega rekla da je on, u vrijeme rata, jahao na bijelom konju i da je bio četnički vojvoda, iako niti je on imao konja, niti zna jahati, a niti je vojvoda, dodajući: „Meni je čaća bio partizan.“ Objašnjava kako mu je o ovome također pričala pokojna Blažević Reza, pri čemu dodaje kako nema osobe koja bi ovu okolnost mogla potvrditi o Franki Smiljčić, jer „sve je to pomrlo“.

19. Svjedok Boris Bosanac navodi kako je poznavao obitelj Blažan, kao i njihovog sina Anđelka koji je ostao živ. Dodaje kako je čuo da su, kada su Srbi napustili Đulovac, ostali tzv. „Beli Orlovi“ koji su išli po kućama i ubijali, a pričalo se i da ih je vodio Jovan Carević, no ističe kako on ne zna jesu li te priče točne. Također navodi kako se, vezano uz ubojstvo članova obitelji Blažan, u tim pričama nije spominjao optuženi Rajko Aničić. Upitan, nadalje je li poznavao Franku Smiljčić, svjedok Boris Bosanac naveo je kako je istu poznavao te zna da je ona živjela sama u Đulovcu, kao i da ima dva sina. Za istu navodi kako je bila normalna žena o kojoj ne može reći ništa loše, nije mu poznato da bi ista imala bilo kakvih zdravstvenih problema, a navodi kako je, po oslobođenju Đulovca, istu viđao te mu je izgledala normalno, no viđao ju je u prolazu i nisu konktakritali.

20. U odnosu na stradanje obitelji Blažan, svjedok Darko Radanović naveo je da je o tome čuo kada se vratio u Đulovac, tj. čuo je da su članovi obitelji Blažan ubijeni, kao i da su ubijeni i neki članovi obitelji Sautner te Jaga Prša i Jelka Hasan, pa dodaje da nema neposrednih saznanja o tome tko ih je ubio, no dodaje da je čuo da je to učinio Jovan Carević i pripadnici „Belih orlova“, a spominjana su tri pripadnika „Belih orlova“ koji su bili maskirani, no nije spominjan optuženi Rajko Aničić. Navedeno je čuo od Franje Furjana, koji je prvi susjed obitelji Blažan, a o tome su mu također pričali i njegov pokojni, brat te bivša supruga Radanović Katica, no i oni su o ovim zbivanjima također samo od nekoga čuli, pri čemu ne zna od koga.

21. Svjedok Anđelko Blažan naveo je kako od kolovoza do prosinaca 1991. godine on nije bio u Đulovcu, nego je bio u MUP-u u Zagrebu, tako da neposrednih saznanja o onome što se događalo u Đulovcu, gdje su mu živjeli roditelji i brat, nema, a o njihovom stradanju čuo je od svoje, sada pokojne, tete Smiljčić Franke koja je u to vrijeme bila u kući njegovih roditelja te koja je jedina preživjela masakr. Navodi kako mu je teta pričala da su došla trojica u crvenom "Jugiću", i to Jovan Carević, koji je bio samoproглаšeni vojvoda, i koji tom prilikom nije ni na koji način pokušavao sakriti svoj identitet, te dvojica koji su imali potkape kako bi se sakrili, tj. kako bi sakrili svoj identitet, a teta mu je pričala da se radilo o Rajku Ančiću, dok je treća osoba bila ili Kosta Malivojević ili osoba po nadimku Kečo. Dodaje kako je o ovom događaju, osim od pokojne tetke Franjke Smiljčić, čuo i od pokojnog Pavice Hasaka i pokojnog Joška Marinića. Nadalje navodi kako mu je teta Franjka Smiljčić pričala da je Jovan Carević došao na vrata kuće te je pozvonio, pa su njegova majka i teta izašle ispred kuće, otac je bio vani na dvorištu, a brat je bio u kući. Tada je Jovan Carević upitao njegovu majku Nadu Blažan: "Gdje je Milan?", misleći na njegovog brata, pa je tada i brat izašao iz kuće. Jovan Carević se tada maknuo u stranu, a jedna od osoba s potkapom je počela pucati, pri čemu su njegova majka, otac i brat ubijeni, a teta Franjka Smiljčić je ranjena te je pobjegla u kuću, u kupaonicu. Najmanje dvojica

krenula su za njom, međutim ona je držala vrata kupaonice, i oni su tada izašli te su s vanjske strane kuće razbili prozorsko staklo kupaonice, skinuli mrežicu s prozora i kroz prozor u kupaonicu bacili bombu koja je i eksplodirala u unutrašnjosti kupaonice, međutim, u tih par sekundi, teta je uspjela pobjeći na tavan od kuda je, s tavanskog prozora, vidjela osobe koje su skinule potkape, te je tada prepoznala Rajka Ančića, a za treću osobu je navela kako se radilo ili o Kostu Malivojeviću ili o „Keči“, tj. Milanu Mirkajloviću. Poznato mu je da se ovo događalo 12. prosinca 1991. godine, a Hrvatska vojska u mjesto je ušla 15. prosinca 1991. kada je mjesto bilo prazno.

21.1. Upitan je li mu poznato po čemu je njegova teta Franka Smiljčić prepoznala optuženog Rajka Ančića, svjedok navodi kako mu je rekla da ga je prepoznala po hodu i konstituciji, a i vidjela ga je s tavanskog prozora kada je skinuo potkapu, pri čemu dodaje kako mu je prvotno teta rekla da je Rajka Ančića prepoznala: "...kao po hodu, ali nisam sigurna", a tek po proteku par godina je rekla da ga je prepoznala jer je skinuo potkapu. Dodaje da je o svemu ovome s tetom pričao par godina nakon rata, pri čemu su uvijek bili nego nasamo, bilo njega mene ili kod nje u kući, i obično u situaciji kada bi se neki nedužan Srbin vratio u selo te bi ga teta vidjela i tada bi počela pričati, jer bi joj se vratila sjećanja na ratna zbivanja, međutim dodaje kako ju on nije „uzimao za pouzdanu“, jer je kod nje bilo prisutan onaj mentalni sklop "svi su oni isti i svi su oni ubojice", pa bi jedan dan nešto ispričala vezano za ratna zbivanja, a idući dan bi to negirala, dodajući kako je, po njegovoj procjeni, imala nedijagnosticirani PTSP. Naposljetku navodi kako mu je teta Franka Smiljčić rekla da je na članove njegove obitelji pucala jedna osoba s potkapom te nije nikada decidirano rekla o kome se radilo, nego je rekla da nije sigurna, ali misli da se radilo o onome kojeg je ona prepoznala kao Rajka Ančića.

22. Svjedok Ivica Smiljčić, sin sada pokojne Franke Smiljčić, naveo je kako mu je ista nebrojeno puta prepričavala događaj od 12. prosinca 1991. Pričala mu je kako je toga dana bila u kući svoje sestre Nade Blažan i njene obitelji, kada je prvo na kapiju došao Željko Milaković koji je ljudima govorio neka bježe, jer se sprema zlo. Oko 12,15 sati, u crvenom automobilu „Jugo“ došle su tri osobe, i to Jovan Carević koji jedini nije bio maskiran, te dvije maskirane osobe za koje mu je majka rekla da se radilo o Saši Mirkajloviću i Rajku Ančiću. Svjedok objašnjava da se kuća obitelji Blažan nalazila uz samu cestu kojom su, crvenim „Jugom“, došle spomenute tri osobe, pri čemu je stražnji dio kuće okrenut prema cesti, a prednji dio kuće, gdje se nalazi i jedini ulaz u kuću, gleda na suprotnu stranu od ceste tj. gleda prema štaglju udaljenom petnaestak metara te smještenom preko puta ulazu u kuću. Obzirom su vozilo zaustavili na cesti, uz kapiju, bliže desnoj strani kuće, navodi kako je Jovan Carević po izlasku iz automobila krenuo prema ulazu u kuću, krećući se uz desnu stranu kuće, istim putem je za njim, no nešto iza njega krenula jedna maskirana osoba, a dok je optuženi Rajko Ančić krenuo s lijeve strane kuće te je produljio do štaglja koji je obišao i u njega ušao sa stražnje strane. Nadalje, svjedok Ivica Smiljčić opisuje kako je Nada Blažan upitala Jovana Carevića što se događa te što da rade i kuda da idu, no on joj na to nije ništa odgovorio i tada je, iz pravca štaglja, optuženi Rajko Ančić koji je prethodno ušao u štagalj sa stražnje strane, a potom izašao iz njega i našao se nasuprot ulaza u kuću obitelji Blažan, ispalio rafal kojom prilikom je pogodio Nadu Blažan, njenog supruga Franju Blažana i njihovog sina Milana Blažana. Dodaje kako njegova majka, Franka Smiljčić, tada nije bila ranjena, te je uspjela pobjeći u kupaonicu u prizemlju kuće gdje je držala vrata. Pričala mu je kako su sva trojica krenuli za njom, no međutim nisu uspjeli otvoriti vrata i potom su izašli

van kuće, te su prorešetali mali prozor kupaonice s vanjske strane i kroz prozor su ubacili dvije bombe. Franka Smiljčić je tada, bježeći iz kupaonice prema ljestvama koje vode na tavan, ranjena uslijed eksplozije pri izlazu iz kupaonice, međutim nije bila jako ranjena te se sakrila na tavan, od kuda je kroz tavanski prozorčić vidjela sve tri osobe, od kojih niti jedan tada više nije nosio potkapu, te su sjeli u auto i otišli. Nadalje navodi kako mu je majka Franka Smiljčić pričala da je tada izašla iz kuće, kao i da je tada Milan Blažan još bio živ, te ga je ona dva sata držala na rukama dozivajući pomoć, nakon čega je i sama pala u nesvijest, a spasila ju je Vesna Toplak, koja ju je smjestila u podrum kuće obitelji Furjan, koja se nalazila dvije kuće dalje. Ističe kako mu je majka rekla da je osoba koja je pucala upravo optuženi Rajko Aničić, kao i da ga je prepoznala po svim karakteristikama, specifičnom hodu i načinu oblačenja, jer je uvijek nosio gornji dio trenirke i „rifle“, a također ga je čula i da je vikao: "Sve sam ih sredio osim nje, trčite za njom".

22.1. Upitan o trenutku ranjavanja majke Franke Smiljčić, a obzirom je ista iskazala da je ranjena u ruku prilikom pucanja ispred kuće obitelji Blažan, kada su ubijeni Nada, Franjo i Milan Blažan, a ne, kako je to svjedok naveo, nakon što je pobjegla u kupaonicu, isti navodi kako mu je majka i o tome pričala, no kako je detalje zaboravio.

22.2. Iskazujući o zdravstvenom stanju majke nakon rata, svjedok Ivica Smiljčić je naveo kako majka nije nikada posjetila psihijatra, nije uzimala nikakve lijekove „te se protiv svega borila time što je radila“. Odgovarajući na posebno pitanje branitelja optuženog Rajka Aničića kakav stav je Franka Smiljčić imala prema Srbima, svjedok Ivica Smiljčić navodi: "Kakav bi vi stav imali da vam sve pobiju?", no dodaje kako njegova majka nije nikoga mrzila, bila je vjernik, išla je u crkvu, te je izjavila da im je sve oprostila. Naposljetku navodi kako je optuženi Rajko Aničić u selu bio poznat po nadimku „Liška“, pa stoga, iako se u zapisniku od 21. veljače 1994., koji sadrži iskaz njegove majke Franke Smiljčić, navodi prezime Amidžić, svjedok Ivica Smiljčić navodi kako nije moguće da bi njegova majka optuženog Rajka Aničića navela kao „Amidžić“, jer u Đulovcu nije živio niti jedan Amidžić.

23. Iz iskaza svjedoka Jadranka Smiljčića, sina pokojne Franke Smiljčić, utvrđeno je da je u mjesto Đulovac ušao na dan oslobođenja, te su u Đulovcu zatekli ubijene ljude. Vezano uz stradavanje obitelji Blažan saznanj crpi isključivo iz onoga što mu je majka pričala, a ona mu je rekla kako su toga dana, kada su ubijeni članovi obitelji Blažan, do kuće obitelji Blažan došli Jovan Carević, Rajko Aničić i još netko koga nije prepoznala. Majka se tada nalazila u kući, zajedno s Nadom, Franjom i Milanom Blažan, te su ih spomenuta trojica pozvali van, međutim majka nije izašla iz kuće, nego je bila na ulaznim vratima u kuću, a iz kuće su izašli Nada, Franjo i Milan Blažan. Dodaje kako mu je majka pričala kako je netko "sasuo" rafal po Blažanovima, međutim nije mu rekla tko je pucao, niti je li pucala jedna ili više osoba, a također mu je rekla kako su, kada su nju primijetili na vratima kuće, zapucali za njom, te je ona pobjegla u kupaonicu. Nadalje mu je pričala da su također zapucali s vanjske strane, kroz prozor kupaonice, na koji način su sasjekli i mrežu koja se na prozoru nalazila, a rekla je i da je tom prilikom lakše ranjena u ruku, kao i da je iz kupaonice pobjegla u prostoriju iz koje su ljestve vodile na tavan. Tada, kada je već pobjegla, u kupaonicu je kroz prozor s vanjske strane bačena i bomba, pa kako su počinitelji očigledno mislili da su ubili i njegovu majku, otišli su.

23.1. Kada je svjedoku Jadranku Smiljčiću predložen dio iskaza svjedoka Ivica Smiljčića, sa zapisnika do 04. veljače 2022., iz kojeg proizlazi kako mu je majka pričala da su, uz Jovana Carevića, koji je jedini bio bez maske, došle i dvije maskirane osobe, svjedok Jadranko Smiljčić navodi kako njemu majka to nije spominjala. Nakon što mu se nadalje predložava da je svjedok Ivica Smiljčić u svom iskazu naveo kako je majka prepoznala optuženog Rajka Ančića po specifičnom hodu i načinu oblačenja, obzirom je uvijek nosio gornji dio trenirke i "rifla", svjedok navodi kako njemu majka to nije spominjala, a upitan što mu je majka rekla o tome po čemu je prepoznala Rajka Ančića i Jovana Carevića, navodi kako je rekla da ih je prepoznala obzirom se radilo o osobama koje su živjele u istom mjestu, te ih je osobno i poznavala. Upitan je li mu majka spominjala da bi kroz tavanski prozor gledala odlazak trojice spomenutih osoba, kao i da je optuženi Rajko Ančić skinuo potkapu, navodi kako mu majka niti to nije pričala te dodaje da je on rijetko dolazio u Đulovac te niti sebe, niti majku nije želio opterećivati pitanjima o ovom događaju, a Rajko Ančić uopće ga ne zanima.

23.2. Iskazujući o tom jesu li ratna događanja imala utjecaja na zdravlje njegove majke, svjedok navodi kako rat sigurno na svaku osobu, a posebno na nekoga tko je prošao ovakva događanja, ostavi posljedice, no ističe da njegova majka nije nikada imala potrebu radi toga potražiti liječničku pomoć, živjela je sama i dobro se sa svime nosila.

23.3. Naposljetku navodi kako mu je poznato da je Vesna Toplak njegovu majku, nakon što su članovi obitelji Blažan ubijeni, sklonila u podrum jedne kuće, no iako je s Vesnom Toplak razgovarao ona mu nije govorila o tome da bi tim ubojstvima svjedočila, kao niti da bi o istima imala ikakvih saznanja, a niti koje bi osobe bili mogući počinitelji ubojstva obitelji Blažan.

24. Analizirajući iskaze navedenih svjedoka kako svaki zasebno, tako i u njihovoj ukupnosti, sud je došao do slijedećih utvrđenja. Naime, kao što je to već prethodno obrazloženo, nije sporno da je optuženi Rajko Ančić bio pripadnik nelegalnih formacija Teritorijalne obrane SAO Zapadne Slavonije koje su djelovale na području tzv. „Srpske autonomne oblasti Zapadna Slavonija“, što su u svojim iskazima potvrdili brojni svjedoci. Također nije sporno niti da su 12. prosinca 1991. godine ubijeni Nada, Franjo i Milan Blažan, što proizlazi kako iz Zapisnika o uviđaju, tako i iz prethodno interpretiranih iskaza svjedoka. Naposljetku nije sporno niti da se navedeno zbilo u Đulovcu, tijekom ratnih operacija vođenih protiv Republike Hrvatske na privremeno okupiranim područjima tadašnje općine Daruvar.

25. Jedini očevidac ubojstva Nade, Franje i Milana Blažana te sudionik ovog događaja, pokojna Franka Smiljčić, iskazivala je da su počinitelji došli u crvenom automobilu „Jugić“, te je prepoznala Carević Jovana, optuženog Rajka Ančića zvanog Liška i Kostu Malivojevića. Franka Smiljčić ovaj je događaj prepričavala svom nećaku te sinu ubijenih Nade i Franje Blažana i bratu ubijenog Milana Blažana, svjedoku Anđelku Blažanu, koji je naveo kako mu je teta također pričala da su u crvenom „Jugiću“ došla trojica, te ih je i u svom prepričavanju nećaku, svjedoku Anđelku Blažanu identificirala upravo kao Jovana Carevića, Rajka Ančića i Kostu Malivojevića ili osobu po nadimku Kečo, ističući da jedino Jovan Carević nije bio maskiran, a dok su druga dvojica imala tzv. potkape. Također i svjedok Ivica Smiljčić, sin pokojne Franke Smiljčić, naveo je kako je u razgovoru s majkom saznao da se

radilo o tri osobe, a identično kao i svjedok Anđelko Blažan navodi kako mu je Franka Smiljčić rekla da jedino Jovan Carević nije bio maskiran, dok su druga dvojica bili maskirani te je jednog od njih prepoznala kao optuženog Rajka Aničića. Naposljetku, i svjedok Jadranko Smiljčića, sin pokojne Franke Smiljčić dnavodi da mu je pokojna majka pričala da su do kuće obitelji Blažan došle tri osobe, a među kojima je prepoznala Jovana Carevića i optuženog Rajka Aničića.

26. Iako je svjedok Franjo Furjan, susjed obitelji Blažan, naveo kako je vidio dvije osobe, od kojih je jedna, koju je prepoznao kao Jovana Carevića, ostala u vozilu, a druga koja je bila maskirana te znatno viša od optuženog Rajka Aničića, krenula je prema njegovoj kući te je naveo kako su te dvije osobe prethodno bile kod kuće obitelji Blažan, ovaj svjedok također navodi kako je on samo čuo da se kod kuće obitelji Blažan pucalo, no nije ništa vidio, tim više jer je sa suprugom bio sakriven iza jednog zida. Kada se, međutim, iskaz ovog svjedoka dovede u vezu s iskazom svjedoka Ivica Smiljčića, koji je detaljno opisao položaj kuće obitelji Blažan u odnosu na cestu kojom je došao crveni „Jugić“, kao i kretanje Jovana Carevića i jedne maskirane osobe koja je išla nešto iza Jovana Carevića te kretanje optuženog Rajka Aničića koji je, prema njegovom kazivanju, prošao s lijeve strane kuće prema štaglju udaljenom petnaestak metara od kuće, te koji je potom u štagalj ušao sa stražnje strane, a kada je izlazio iz štagla bio je točno nasuprot ulaza u kuću obitelji Blažan ispred koje su tada stajali Nada, Franjo i Milan Blažan, pri čemu i svjedok Franjo Furjan navodi kako mu je Franka Smiljčić rekla da su dvije osobe bile maskirane, tada je očigledno da svjedok Franjo Furjan treću osobu, koja se nalazila kod štaglja, nije niti mogao vidjeti, i upravo iz tog razloga je u ovome dijelu njegov iskaz različit u odnosu na iskaze ostalih svjedoka. Radi navedenog je, u odnosu na ovu okolnost, sud prihvatio iskaze svjedoka Franke Smiljčić, Anđelka Blažana, Ivica Smiljčić, Jadranka Smiljčić i Franje Furjana.

27. U odnosu na okolnost prepoznavanja optuženog Rajka Aničića od strane svjedokinje Franke Smiljčić, kao osobe koja je pucala te ubila Nadu, Franju i Milana Blažana i ranila Franku Smiljčić utvrđeno je slijedeće. Naime, ovdje je potrebno navesti kako se u zapisniku s iskazom svjedokinje Franke Smiljčić, danom pred sucem istrage, umjesto „Rajko Aničić“ navodi „Rajko Amidžić“. Međutim, svjedokinja Franka Smiljčić istodobno navodi kako se radi o osobi koja je njen suseljan, kojeg poznaje niz godina, te kojem je nadimak „Liška“, a da je upravo to nadimak optuženog Rajka Aničića proizlazi i iz iskaza svjedoka Ivica Smiljčića, koji dodaje kako u Đulovcu nije živio niti jedan Amidžić, a sa druge strane dodaje kako je upravo optuženi Rajko Aničić u selu bio poznat po nadimku „Liška“, radi čega ovaj sud nije dvojio o tome da je u svom iskazu svjedokinja Franka Smiljčić govorila upravo o osobi optuženog Rajka Aničića.

27.1. Naime, svjedokinja Franka Smiljčić navela je da je optuženi Rajko Aničić bio maskiran, te je počeo pucati prvo u njenu sestru, potom u šogora i na kraju u njihovog sina, iz automatske puške, što je ona promatrala s praga kuće te dodaje kako je tom prilikom i ona ranjena u ruku. Svjedok Ivica Smiljčić naveo je da mu je majka, Franka Smiljčić, pričala da je osoba koja je pucala upravo optuženi Rajko Aničić, za kojeg je navela kako ga je prepoznala „po svim karakteristikama“, pri čemu je mišljenje suda kako ovdje u obzir treba uzeti i činjenicu da se radi o osobi koju je svjedokinja Franka Smiljčić dobro poznavala, a također navodi kako mu je rekla i da je istog prepoznala po specifičnom hodu te načinu oblačenja, jer je uvijek nosio gornji

dio trenirke i „rifle“. U ovome dijelu je iskaz svjedoka Ivce Smiljčića potvrđen iskazom svjedoka Anđelka Blažana koji također spominje hod optuženog Rajka Aničića kao jednu od osobitosti po kojoj ga je prepoznala Franka Smiljčić, pri čemu ovaj svjedok navodi kako mu je Franka Smiljčić rekla da je optuženog Rajka Aničića prepoznala i gledajući s tavana kuda je pobjegla, kroz tavanski prozor, kada je vidjela sve tri osobe, u trenutku kada niti jedan više nije bio maskiran tj. nije nosio potkapu, a iako nije decidirano navela koji je od njih pucao, rekla je kako misli da je pucao onaj kojeg je ona prepoznala kao Rajka Aničića. Naposljetku, iako svjedok Jadranko Smiljčić navodi kako mu pokojna majka nije rekla tko je pucao, navodi kako mu je ispričala da je prepoznala Jovana Carevića te optuženog Rajka Aničića, a upitan po čemu ih je prepoznala, navodi kako ih je prepoznala obzirom se radilo o osobama koje su živjele u istom selu i koje je osobno poznavala.

27.2. Vezano uz okolnost ranjavanja Franke Smiljčić ista je u svom iskazu navela kako je ranjena prilikom pucnjave u kojoj su ubijeni Nada, Franjo i Milan Blažan te je na identičan način iskazivao i svjedok Anđelko Blažan, opisujući kao i Franka Smiljčić, kako se ona nalazila na vratima kuće kada je ranjena. Iako je svjedok Ivica Smiljčić naveo kako mu je majka rekla da je ranjena kasnije, kada je u kupaonicu u kojoj se skrivala, bačena bomba, kada je svjedoku predložen iskaz svjedokinje Franke Smiljčić isti navodi kako je moguće da je zaboravio što mu je majka pričala.

27.3. Kao što je prethodno istaknuto, zapisnik s iskazom svjedokinje Franke Smiljčić ispitane po sucu istrage, bez prisutnosti okrivljenika i njegovog branitelja, kao nekonfrontirani iskaz, pročitan je na temelju odredbe članka 431. stavak 1. ZKP/08 obzirom je ista u međuvremenu umrla, no samo na njemu ne može se, isključivo ili u odlučujućoj mjeri temeljiti osuđujuća presuda. Međutim, obzirom se ne radi o nezakonitom dokazu, sud je ocjenjivao njegovu vjerodostojnost te je ovaj iskaz analizirao kako za sebe, tako i u odnosu na ostale izvedene dokaze te mu je poklonio vjeru, kao i iskazima svjedoka Ivce Smiljčića, Anđelka Blažana i Jadranka Smiljčića, jer svi ovi iskazi u svojoj ukupnosti čine logičnu cjelinu. Naime, svjedoci Ivica Smiljčić, Anđelko Blažan i Jadranko Smiljčić ispitani su na raspravi pred ovim sudom, te iako postoje određene različitosti u iskazima ovih svjedoka, koje se odnose na detalje događaja, osim samog protoka vremena od inkriminiranog događaja, u obzir treba uzeti i činjenicu da su Anđelko Blažan, Ivica Smiljčić i Jadranko Smiljčić svjedoci po čuvenju, te je vjerojatno da je i sama Franka Smiljčić, prepričavajući događaj u više navrata te u različitim vremenskim periodima, tj. s različitim vremenskim odmakom od samog događaja, događaj u nekim detaljima različito prepričala, a također u obzir treba uzeti i sposobnost različitih osoba da upamte prepričavani događaj te da ga potom vjerno reproduciraju nakon više godina. Međutim, iz ovakvih iskaza utvrđeno je da je inkriminirane zgode jedna od tri osobe koja je došla do kuće obitelji Blažan bio upravo optuženi Rajko Aničić, kao i da je isti bio maskiran, dok iz iskaza same Franke Smiljčić, a potom i svjedoka Ivce Smiljčića te Anđelka Blažana proizlazi kako je upravo optuženi Rajko Aničić osoba koja je inkriminirane zgode pucala te usmrtila Nadu, Franju i Milana Blažana a ranila Franku Smiljčić. Mišljenje je suda kako se stoga osuđujuća presuda u odnosu na ovaj događaj nikako ne temelji isključivo, niti u odlučujućoj mjeri na nekonfrontiranom iskazu svjedokinje Franke Smiljčić, jer ona čini logičnu cjelinu sa iskazima svjedoka Anđelka Blažana, Ivce Smiljčića i Jadranka Smiljčića, pa je upravo radi toga iskaz svjedokinje Franke Smiljčić trebalo sagledati i u kontekstu iskaza navedenih svjedoka koji čine onu protutežu iskazu svjedokinje Franke Smiljčić koju obrana nije mogla ispitati, jer njen iskaz u bitnom potvrđuju.

27.4. Vjerodostojnost iskaza svjedokinje Franke Smiljčić sud je procjenjivao i u kontekstu iskaza svjedoka Nikole Bosanca koji je za Franku Smiljčić naveo da je ista bila neuračunljiva, tj. da je „prolupala u ratu“ te je išla po selu i za svakog je nešto pričala i dodavala, a što je njemu prepričala, sada pokojna, Blažević Reza. Međutim, ovaj svjedok je naveo kako je u Đulovac došao tek 1999. godine, a sa druge strane svjedok Boris Bosanac naveo je kako je nakon rata, tj. po oslobođenju Đulovca, viđao Franku Smiljčić koja je bila „normalna žena“ o kojoj ne može reći ništa loše, te mu nije poznato da bi ista imala bilo kakvih zdravstvenih problema. Također je o ovoj okolnosti iskazivao i svjedok Ivica Smiljčić koji je naveo kako njegova majka nije nikada posjetila psihijatra, nije uzimala nikakve lijekove „te se protiv svega borila time što je radila“, nije nikoga mrzila, bila je vjernik, išla je u crkvu, te je izjavila da im je sve oprostila. Ovo potvrđuje i svjedok Jadranko Smiljčić koji također navodi kako je Franka Smiljčić živjela sama te se sa svime „dobro nosila“, a dok svjedok Anđelko Blažan navodi kako smatra da je ista imala nedijagnosticirani PTSP kao i da je, vezano uz ratna zbivanja, znala burno reagirati, no koje činjenice ne dovode u sumnju vjerodostojnost njenog iskaza. Naime, svjedokinja Franka Smiljčić iskazivala je pred sucem istrage 21. veljače 1994., što znači više od dvije godine nakon inkriminiranog događaja te je ista iskazivala vrlo suvislo, i niti u jednom dijelu zapisnika nije konstatirano da sa istom ne bi bilo moguće normalno komunicirati, kao niti da ista ne bi razumijela o čemu svjedoči. Naposljetku, iz iskaza svjedoka Anđelka Blažana, Ivica Smiljčića i Jadranka Smiljčića, koji svoja saznanja o ubojstvu članova obitelji Blažan te ranjavanju Franke Smiljčić crpe upravo iz razgovora s njom, razvidno je da je ista ponavljala detalje događaja, pa stoga u dijelu u kojem je naveo kako je nakon rata Franka Smiljčić bila neuračunljiva, iskaz svjedoka Nikole Bosanca sud nije prihvatio. Zaključno je također potrebno navesti kako ne postoji niti jedan razlog radi kojega bi svjedokinja Franka Smiljčić neosnovano teretila upravo optuženog Rajka Aničića, obzirom nitko od svjedoka – susedljana ne govori o tome da bi bili u ikakvoj zavadi.

28. Kao pripadnik tzv. Teritorijalne obrane SAO Zapadne Slavonije optuženi Rajko Aničić bio je dužan postupati u skladu s citiranim odredbama Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine te Dopunskog protokola ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih sukoba od 8. lipnja 1977 god. (I Protokol), no isti je 12. prosinca 1991. godine, tijekom ratnih operacija vođenih protiv Republike Hrvatske na privremeno okupiranim područjima tadašnje općine Daruvar, kao pripadnik nelegalnih formacija Teritorijalne obrane SAO Zapadne Slavonije koje su djelovale na području tzv. „Srpske autonomne oblasti Zapadna Slavonija“ zajedno sa Carević Jovanom i Malivojević Kostom došao pred kuću Blažan Franje u Đulovcu, te kada je Jovan Carević pozvao ukućane da izađu, a ovi to učinili, iz automatske puške ispalio rafal prema Blažan Franji i Nadi, te Blažan Milanu uslijed čega su ovi zadobili takove povrede da su odmah umrli, dok je tom prilikom ranjena u ruku Smiljčić Franka.

28.1. Tijekom postupka obrana nije ukazivala na to da bi optuženi Rajko Aničić bio neuračunljivi u smislu odredbe čl. 10. OKZRH ili bitno smanjeno uračunljiv, niti je njegova uračunljivost dovedena u pitanje bilo kojim dokazom izvedenim tijekom rasprave. Iz njegovog ponašanja, opisanog po svjedocima, a tako i iz posljedica njegovog ponašanja i radnji, sud nedvojbeno utvrđuje da je ovo kazneno djelo počinio s umišljajem, jer je bio svjestan svojeg djela i htio je njegovo izvršenje.

28.2. Optuženi Rajko Aničić je dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba, ubijao civilno stanovništvo te su se u njegovom ponašanju ostvarili subjektivni i objektivni elementi kaznenog djela protiv čovječnosti međunarodnog prava, ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva, opisano i kažnjivo po članku 120. stavak 1. OKZ RH te ga je sud za to djelo proglasio krivim.

29. Odlučujući o vrsti i visini kazne adekvatne kaznenoj odgovornosti optuženog Rajka Aničića, sud je cijenio sve, kako olakotne tako i otegotne okolnosti na strani istog, dakle njegove osobne prilike, pobude na počinjenje kaznenog djela, okolnosti njegovih postupaka te jačinu ugrožavanja i povrijeđivanja zaštićenog dobra.

29.1. Olakotnom okolnošću sud je optuženom cijenio činjenicu da je isti oženjen te otac dvoje djece, činjenicu da je od počinjenja djela protekla 31 godina te da isti, prema dostupnim podacima, nije osuđivan.

29.2. Otegotnom okolnošću sud je optuženom Rajku Aničiću cijenio činjenicu da su pobude iz kojih je djelo počinjeno zapravo najniži oblik postupanja naoružane osobe koja pripada vojnim formacijama, bez obzira na to što se radilo o nelegalnim vojnim formacijama te da je kazneno djelo počinio prema oštećenima koje je isti poznavao kao svoje suseljanke s kojima je prethodno živio, isključivo i jedino iz razloga jer se radi o osobama hrvatske nacionalnosti. Također je sud otegotnom okolnošću cijenio i stupanj povrijeđenosti zaštićenog dobra, jer ubijena je cijela obitelj tj. roditelji i sin, koji pri tom, kao civili, ni na koji način nisu ugrožavali počinitelja ovog kaznenog djela.

30. Slijedom navedenog, sud je temeljem čl. 120. st. 1. OKZ RH optuženog Rajka Aničića osudio na kaznu zatvora u trajanju od deset godina, smatrajući kako će se upravo ovakvom kaznom u cijelosti ostvariti svrha specijalne i generalne prevencije.

31. Pri tom se, na temelju članka 45. OKZ RH optuženom Rajku Aničiću u izrečenu kaznu zatvora uračunava vrijeme lišenja slobode te vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 22. ožujka 2017. do 06. lipnja 2017.

32. Na temelju članka 148. stavak 6. ZKP/08 u svezi članka 145. stavak 2. točke 1. do 6. ZKP/08 optuženi Rajko Aničić oslobađen je dužnosti snošenja troškova kaznenog postupka u cijelosti, obzirom je isti prema raspoloživim podacima nezaposlena osoba te otac dvoje djece, pa bi snošenjem troškova kaznenog postupka s njegove strane u pitanje bila dovedena njegova egzistencija te egzistencija njegove obitelji.

U Zagrebu, 11. ožujka 2022.

Predsjednica vijeća:
Tamara Pleše

PRAVNA POUKA:

Protiv ove presude stranke imaju pravo podnijeti žalbu u roku od 15 (petnaest) dana računajući od dana dostave pisanog opravka. Žalba se podnosi u dovoljnom broju primjerka neposredno ovom sudu ili preporučenim pismom, o žalbi odlučuje Visoki kazneni sud Republike Hrvatske.

DNA:

1. ŽDO u Zagrebu na br. K-DO-199/12
2. optuženi Rajko Aničić – putem e-oglasne ploče
3. branitelj opt., odvjetnik Anto Nobile – pretinac
4. U spis K-Rz-5/2018